

РЕШЕНИЕ

№ 6471

гр. София, 03.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 26.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **6617** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл.

1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба на К. П. С., чрез адвокат М. и адвокат И., с адрес за призоваване [населено място], [улица], ет. 1, ап. 3 срещу ТП на НОИ, в [населено място].

Твърди се, че ищецът е претърпял неимуществени вреди от административен акт - Решение № Ц1040-21-282/12.10.2020 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № 214-00-4261-3/17.09.2020 г., издадено от ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град, който е бил отменен с решение № 740 от 10.02.2022 г. на АССГ, Трето отделение, 62 състав, по административно дело № 11162 от 2020 г.

Размерът на иска е 5000 лева за нанесени неимуществени вреди, ведно със законната лихва от деня на влизането в сила на съдебното решение до окончателното изплащане на сумата.

С допълнителна молба от 29.07.2022 г. са направени уточнения.

Посочено е, че пасивно легитимираната страна по делото, съобразно с подадената от ищеца искова молба е Национален Осигурителен Институт (НОИ), с адрес [населено място], [улица].

Твърди се, че ищецът е претърпял неимуществени вреди в резултат на неправомерен акт на администрацията на ответника, които вреди се изразяват в преживян стрес, безпокойство и притеснения, продължили в период от 2 години, считано от 31.03.2020

г. до изплащане на полагащото му се обезщетение за безработица на 14.04.2022 г., съобразно с влязлото в сила съдебно решение.

По време на проведеното по делото открито заседание, пълномощникът на ищеца направи уточнение, че периодът през който са търпени вредите е от 12.10.2020 г. – датата на издаването на Решението на Директора на ТП на НОИ, [населено място] до 02.03.2022 г. датата на влизане в сила на решението на АССГ, с което е отменено изцяло разпореждането, с което е отказана изплащане на обезщетението за безработица.

Неимуществените вреди се изразяват още в отрицателни емоционални преживявания и психически тормоз предвид това, че доверителят ми е бил лишен от възможността да получи своевременно очакваното и полагащото му се обезщетение за безработица, поради което е бил без доход в ситуация на световна пандемия от COVID-19 и липса на търсене на нова работна ръка на пазара на труда. Преживял е притеснения и неудобство, защото не е имал спестявания и се наложило да разчита на родителите си, с които живее в едно домакинство. В този период и майка му била безработна и издръжката на семейството била затруднена, поради което се наложило С. да вземе заем от приятел. Неизвестността от изхода на делото причинила безпокойство и притеснения у ищеца, довели до нарушение в съня му, а негативните преживявания като съвкупност от отрицателни емоции предизвикали депресивно състояние.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се представлява от адвокат И., която поддържа исковата молба. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Представени са допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът – Национален Осигурителен Институт се представлява от юрисконсулт П., която оспорва исковата молба. По делото е представен писмен отговор на исковата молба, в който се оспорват предявените искове по основание и размер, поради което следва същите да бъдат отхвърлени. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение по отношение на платеното адвокатско възнаграждение. Представя допълнителни писмени бележки.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за основателността на предявените искове, като счита, че размерът на обезщетението следва да се определи по справедливост.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с Решение № Ц1040-21-282/12.10.2020 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град е потвърдено Разпореждане № 214-00-4261-3/17.09.2020 г., издадено от ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град, с което на К. С. е отказано отпускане на парично обезщетение за безработица по чл. 54а от КСО. Решението на Директора на ТП на НОИ, [населено място] е отменено с решение № 740 от 10.02.2022 г. на АССГ, Трето отделение, 62 състав, по административно дело № 11162 от 2020 г., влязло в сила на 02.03.2022 г. Съдът е върнал преписката на ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне по подаденото от К. С. искане, при спазване на задължителните указания по прилагането и тълкуването на закона, дадени в мотивите на решението.

С Решение № 1040-21-254 от 25.03.2022 г. Директорът на ТП на НОИ, [населено място] е отменил Разпореждане № 214-00-4261-3/17.09.2020 г. и е върнал преписката на ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне по подаденото от К. С. искане.

С Разпореждане № 214-00-4261-5/28.03.2022 г. на ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град на К. С. е отпуснато обезщетение за безработица считано от 09.04.2020 г. до 10.11.2020 г. в размер на 55,85 лв. дневно или общо в размер на 8209.95 лв.

Като писмени доказателства по делото са приети решение № 740 от 10.02.2022 г. на АССГ, Трето отделение, 62 състав, по административно дело № 11162 от 2020 г., влязло в сила на 02.03.2022 г. и справка, представена от ответника за получени от ищеца суми през 2021 г., като възнаграждение по трудов договор.

По време на проведеното по делото открито заседание беше разпитан един свидетел за установяване на твърдените неимуществени вреди.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след отмяна на административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различieto по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към противоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от

ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждения може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразна със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Това е така, защото деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ с оглед твърденията на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на административен акт от орган на ответника; 2. незаконосъобразност на административния акт; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилия вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана – органите на ТП на НОИ, [населено място] са издали Решение № Ц1040-21-282/12.10.2020 г. и Разпореждане № 214-00-4261-3/17.09.2020 г.

Доказана е (без дори да е спорна) и втората предпоставка – Решение № Ц1040-21-282/12.10.2020 г. е отменено с решение № 740 от 10.02.2022 г. на АССГ, Трето отделение, 62 състав, по административно дело № 11162 от 2020 г., а Разпореждане № 214-00-4261-3/17.09.2020 г. е отменено с Решение № 1040-21-254 от 25.03.2022 г. на Директора на ТП на НОИ, [населено място], във връзка с Решението на АССГ Заповед № 1732 от 04.08.2019 г.

Относно третата предпоставка - наличие на причинена вреда, настоящият съдебен състав намира същата за доказана по следните съображения.

За доказване на направените твърдения, съдът допусна до разпит един свидетел на

ищеца.

Според показанията на свидетелката М. Г., К. С. е работил в С. точно преди избухването на пандемията от Ковид около година и половина, като готвач. Прибрал се в България в началото на пандемията и не си е намерил работа. Кандидатствал за обезщетение за безработица, но му било отказано, поради което водил дела срещу НОИ, които се проточили около година. През този период той се бил затворил в себе си, бил депресиран и не искал да разговаря с никого. Свидетелката го виждала един или два пъти, защото повече общувала с родителите му. Те казвали „По добре да не го безпокоим.“ За тези психологически проблеми, тя разбрала от родителите му, които споделили, че са по повод на отказаното му обезщетение. Тя се опитвала да му каже да се вземе в ръце и да си намери работа, но той споделял, че е опитвал и че е много трудно. Казал, че не може дори да излезе навън и да се среща с приятели, защото няма никакви средства и му е много трудно. Взимал заем от приятели, а семейството на Г. помагало с малки суми и храна. По спомен на свидетелката, майката на С. също била без работа и цялото семейство разчитало на заплата на баща му. Родителите му казвали, че се е затворил в стаята си – не излизал, намалил е и храната. След като му изплатили обезщетението свидетелката го виждала един-два пъти и тогава бил контактен и по-добре.

След обсъждането на свидетелските показания в съвкупност с останалите събрани по делото доказателства могат да се направят следните изводи. Чрез разпита на свидетели се цели разкриването на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат установени посредством писмени доказателства или друг вид доказателствени средства, като експертизи, оглед и т.н. Свидетелите, при разпита си излагат устно пред съда данни за факти, за които те си спомнят и за които смятат, че съществуват или са съществували в даден минал момент вън и независимо от страните и независимо от съда. Затова как те са възприели тези факти или как ги възприемат е от значение мястото и вида на фактите, емоционалното състояние на възприемащия ги, неговото интелектуално ниво, възраст и др. Разбира се, тези разсъждения са валидни, когато свидетелските показания са дадени добросъвестно и честно, без да са неистински или укриващи истината. Съдът следва да възприеме, дали дадено събитие, описано от свидетеля се е случило или даден факт е съществувал, като се съобрази с множество елементи, като последователност, непротиворечивост, логическо изграждане, сетивни и емоционални връзки, волева насоченост и т.н., съдържащи се както в показанията, така и в останалия, събран по делото доказателствен материал. В разглеждания случай свидетелката Г. изложи пред съда устно факти и обстоятелства, възприети от нея в даден момент от миналото, за които тя е запазила спомени в съзнанието си. Съдът намира, че следва да кредитира изцяло показанията ѝ, защото са ясни, непротиворечиви и не носят елементи на заинтересованост.

Съдът намира, че вследствие на издадения незаконсъобразен административен акт, К. С. е претърпял неимуществени вреди. Общозвестно е, че през цялата 2020 г. множество бизнеси, най-вече в сферата на ресторантьорството и хотелиерството, не можеха да функционират нормално, поради наложените противоепидемични мерки и значителен брой хора загубиха работата си. Съвсем естествено е, човек, който е лишен от всякакви средства за препитание и съществуване, в условията на обща икономическа стагнация и безработица да преживее страх, несигурност за бъдещето, безпокойство и други негативни психически състояния, които в съчетание с личностните характеристики, като завишена чувствителност, да доведат до чувство за

унижение и безпомощност. За тези състояния безспорно е допринесло и обстоятелството, че по същото време и майката на С. е била без работа и семейството е разчитало единствено на възнаграждението на баща му.

Направеният анализ на събраните доказателства, безспорно налага извода, за наличие на причинно-следствена връзка между незаконосъобразните административни актове и претърпените неимуществени вреди, т.е. установена е и четвъртата предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Независимо от факта, че съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, настоящият съдебен състав не може да не се съобрази с практиката на ЕСПЧ. По дела, образувани срещу България по идентични оплаквания – претърпени неимуществени вреди, поради незаконосъобразни действия на органи и длъжностни лица, Европейският съд по правата на човека в С. е присъждал различни по размер обезщетения. Размерът на тези обезщетения зависи най-вече от периода, през който са били търпени негативните последствия от вредите и конкретното физическо и психическо състояние на лицето, претърпяло тези вреди. С оглед направеното уточнение на периода, през който са търпени вредите 12.10.2020 г. до 02.03.2022 г., съдът намира, че се касае за значително време, в чиито рамки ищецът доказано е изпитвал отрицателни емоции, поради липсата на средства за съществуване, довели до неговата изолация и депресивни симптоми. От друга страна, видно от представената от ответника справка, С. е започнал работа от началото на 2021 г. и е работил през цялата година, получавайки възнаграждение. Това обстоятелство очевидно е намалило значително негативния ефект, породен от отказа от заплащане на обезщетение, но според съда, не го е премахнал изцяло. Още повече, че ответникът по никакъв начин не е допринесъл за намирането на работа на С..

Независимо от направените констатации и изводи, съдът намира, че размерът на претенцията за присъждане на обезщетение в размер на 5000 лева е недоказан.

Няма преки доказателства, отказът от заплащане на обезщетение освен установените емоционален дискомфорт, изолация и чувство за безпомощност, да е предизвикал други негативни последици, повлияли на физическото или психическото здраве на ищеца. Няма данни за настъпили физически или психически заболявания, които да са в причинно-следствена връзка с незаконосъобразните актове.

При съобразяване на вида, интензитета и продължителността на претърпените от К. С. неимуществени вреди – емоционален дискомфорт, изолация и депресивно състояние, установени на основание събраните по делото доказателства и практиката на ЕСПЧ, съдът намира, че обезщетение в размер на 1500 лева се явява обосновано и справедливо.

В съответствие с т. 4 на Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението за вреди от унищожаваните административни актове, е влизане в сила на решението, с което се отменят. В тази връзка върху посочената сума следва се дължи законна лихва, считано от 02.03.2022 г. - датата на влизане в сила на решение

№ 740 от 10.02.2022 г., по административно дело № 11162 от 2020 г. до окончателно изплащане на сумата.

С оглед на изхода на спора на ищеца и на ответника се дължат разноски съразмерно на уважената и отхвърлена част от иска. Такива са поискани своевременно, поради което съдът дължи присъждането им, съразмерно на уважената и отхвърлената част от иска.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОСЪЖДА Национален Осигурителен Институт да заплати на К. П. С. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] сумата от 1500 (хиляда и петстотин) лева, като обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, настъпили от административни актове - Решение № Ц1040-21-282/12.10.2020 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град и Разпореждане № 214-00-4261-3/17.09.2020 г., издадено от ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град, ведно със законната лихва, считано от 02.03.2022 г. до окончателно изплащане на сумата като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията до пълния ѝ размер от 5000 лева.

ОСЪЖДА Национален Осигурителен Институт да заплати на К. П. С. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] на основание чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждение, във връзка с чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, сумата от 160 (сто и шестдесет) лева, представляваща съразмерна, с уважената част от претенцията сума – адвокатско възнаграждение за един адвокат и внесена държавна такса в размер на 10 лв.

ОСЪЖДА К. П. С. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] да заплати на Национален Осигурителен Институт на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 6617 по описа за 2022 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.